

пространиле между тѣхъ славянските писмена“; а сичкото това ни дава пълно право да повториме още веднашъ своето убѣждение, че солунските братия сж отишле въ Моравия повече по своята воля и по своето убѣждение, нежели по желанието на когото и да е, ако византийците и да ни разсказватъ, че тие сж били послушни служители на Михаила и на Фотия. Даже и А. Гилфердингъ не мисли противното. Въ неговата статия „О Кириллѣ и Методіи“ ние намираме слѣдующата страница. „Кирилъ, говори той, са е родилъ и воспиталъ въ Солунъ, главниятъ градъ на Македония, която въ онова време още повече, нежели въ сегашното, е била въ пълнѣнъ смисалъ славянска страна. Само въ главниятъ градъ са била съхранила грѣцка стихия, но тоя градъ е билъ обиколень съ славянски селения и служилъ е за тѣхъ като сборно мѣсто. Тамошните славяне, които подпаднали подъ властѣта на Византийската империя, сж били вече крѣщавани и наричани християне; но християнската вѣра се още е оставала за тѣхъ гола формалностъ, на която тие сж са подчинили само и само да угодатъ на своите повѣлители, но която не говорила почти нищо нито на тѣхниятъ умъ, нито на тѣхното сжрце. Такава е била оная околностъ, въ която е израсалъ св. Кирилъ. Тая околностъ, съ сичките свои нужди, е трѣбало да стане за него извѣстна, а особено за това, че неговиятъ по-стари братъ Методий, въ продължението на много години, е билъ началникъ на една частъ отъ Македония, а именно на оная частъ, която, по причина на своето исклучително славянско население, въ онова време са е наричала *Славиния*. Да приседемъ